

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Avaandmete varamu

Seminar „Teadusandmed: kellele ja milleks?”

17.10.2014

Uuno Vallner

RISO IT arhitektuuri talituse juhataja

Mõisted

**Kodanike,
era- ja
vabasektori
teave**

Avalik teave

Avaandmed

**Avaliku
sektori
avaandmed**

Miks?

- Läbipaistvus (arvutile samad võimalused)
- Uuenduslikkus (linkandmed, semantika arvutile)
- Majanduse elavdamine
- Sotsiaalne mõju
- Avaliku sektori tõhustamine
- Rahvusvahelised kohustused
- E-Eesti maine

Avaandmete roheline raamat

<http://www.riso.ee/et/avaandmete-roheline-raamat>

- Roheline raamat on avaandmete valdkonna poliitika esimene süstemaatiline käsitus Eestis
- avab selle valdkonna põhimõtted;
- toob välja probleemid ja poliitikavalikud;
- annab suunised seoses andmete praktiliste ülesannetega
- Lisana tegevuskava lähiaastateks

Põhilised muutused

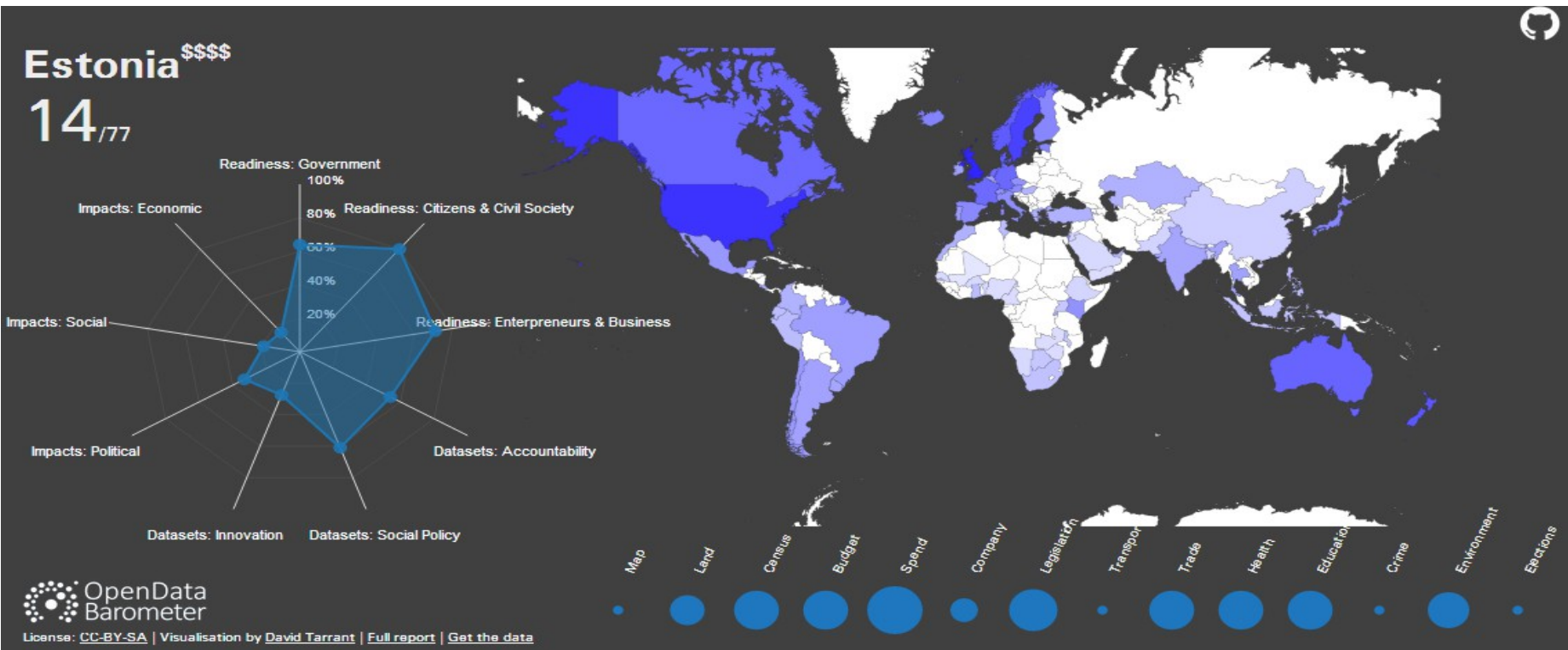
- Andmekogude avaandmed tasuta
- Masinloetavuse nõue
- Andmekogud allalaaditavad teabevärava kaudu
- Teabevärav kui varamu ja koordineeriv üksus
- Metaandmed
- Litsents
- Vaikimisi avaandmed
- Vaikimisi avatud formaadid

Masinloetavuse tasemed

- * OL (open license): andmed on mistahes formaadis avatud litsentsi alusel.
- ** OL+RE (machine readable): andmed on struktureeritud kujul avatud litsentsiga, nt Excel.
- *** OL+RE+OF (open format): andmed on esitatud avatud formaadis, näiteks CSV, XML, ODF.
- **** OL+RE+OF+URI: andmetes olevaid objekte/asju identifitseeritakse URI-dega
- ***** OL+RE+OF+URI+LD (linked data): andmed on URI-de abil lingitud teiste andmetega.

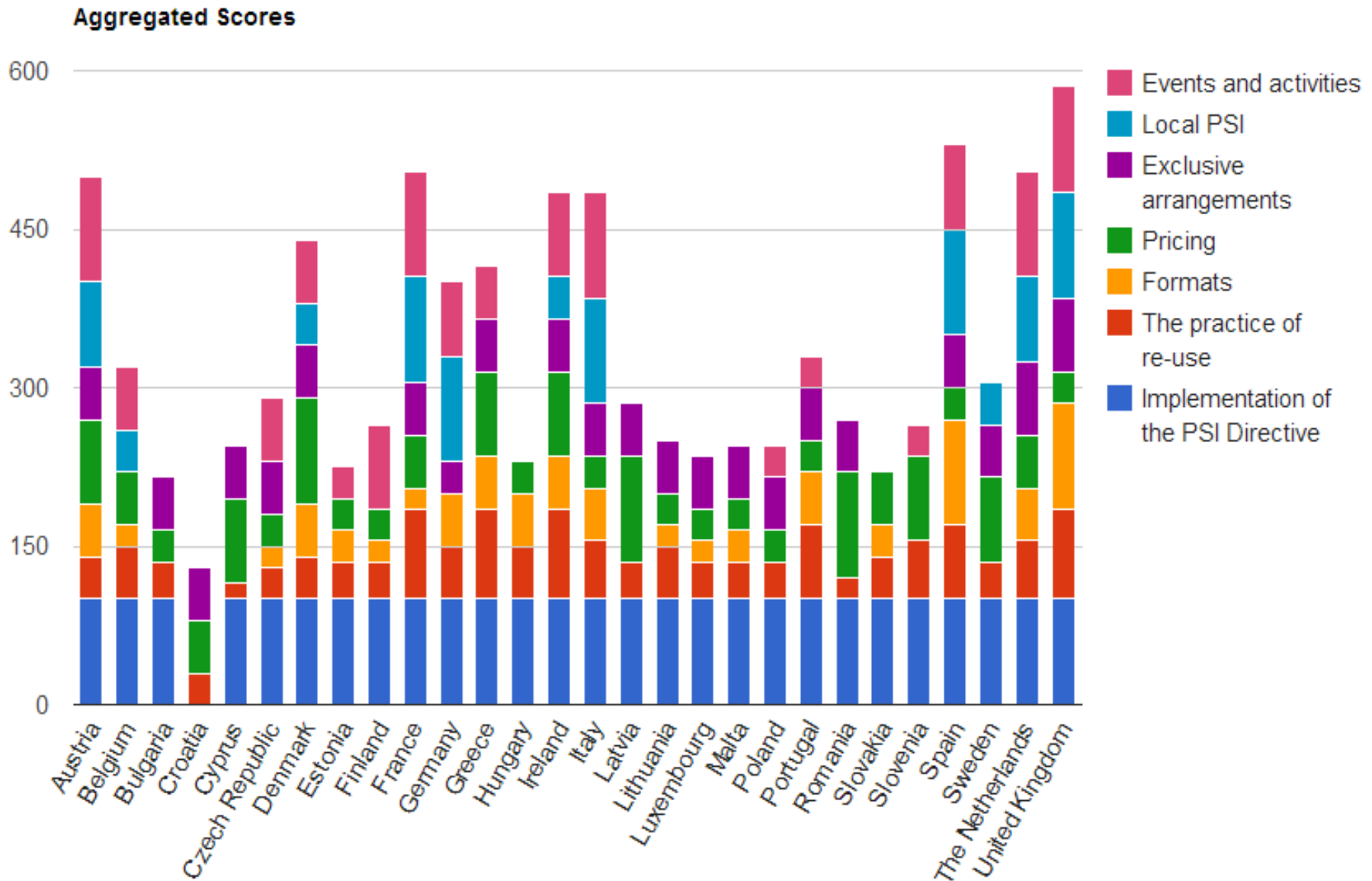
Eesti olukord – Open Data Barometer

Maailma 77 riigi hulgas 14-s

- Nõrk: kaardid, transport, kuriteod, valimised
- Nõrk: uuenduslikkus, sotsiaalne ja majanduslik mõju

ePSIplatform hinnang

Prioriteetsed valdkonnad

Innovatsioon	Sotsiaalne	Aruandlus- kohustus
Kaardiandmed	Tervis	Õigusaktid
Transport	Haridus	Valimstulemused
Kuritegevus	Keskkond	Eelarve
Kaubandus	Statistika	Riigi kulud
	Kinnistusraamat	Äriregister

Avaandmete teabevärava katseprojekt

The image shows a browser window displaying the website opendata.riik.ee. The browser's address bar shows the URL. The website has a green header with a navigation menu containing the following items: **Esileht**, **Avatud andmed**, **Rakendused**, **Ideed**, **Foorum**, **Linkandmed**, **Statistika**, **Juhendid**, and **Kontaktid**. The main content area is titled "Avaandmed" and contains the following text:

NB! Avaandmete varamu opendata.riik.ee on avatud tutvumiseks ja ettepanekuteks. Ettepanekud esitage ideede ja foorumi kaudu või saata aadressil koosvoime@riso.ee. Portaali saab ametliku staatuse pärast muudatuste tegemist vastavates õigusaktides. Tõenäoliselt 01.01.2013. Teabevaldajad on kutsunud oma andmed avama taaskasutuseks varem.

Opendata.riik.ee portaali on mõeldud riigi ja kohalike omavalitsuste loodud avalike andmehulkade info koondamiseks ja uute andmekogude avalikustamise hõlbustamiseks.

Andmete avamise olulisemaid eesmärgid on:

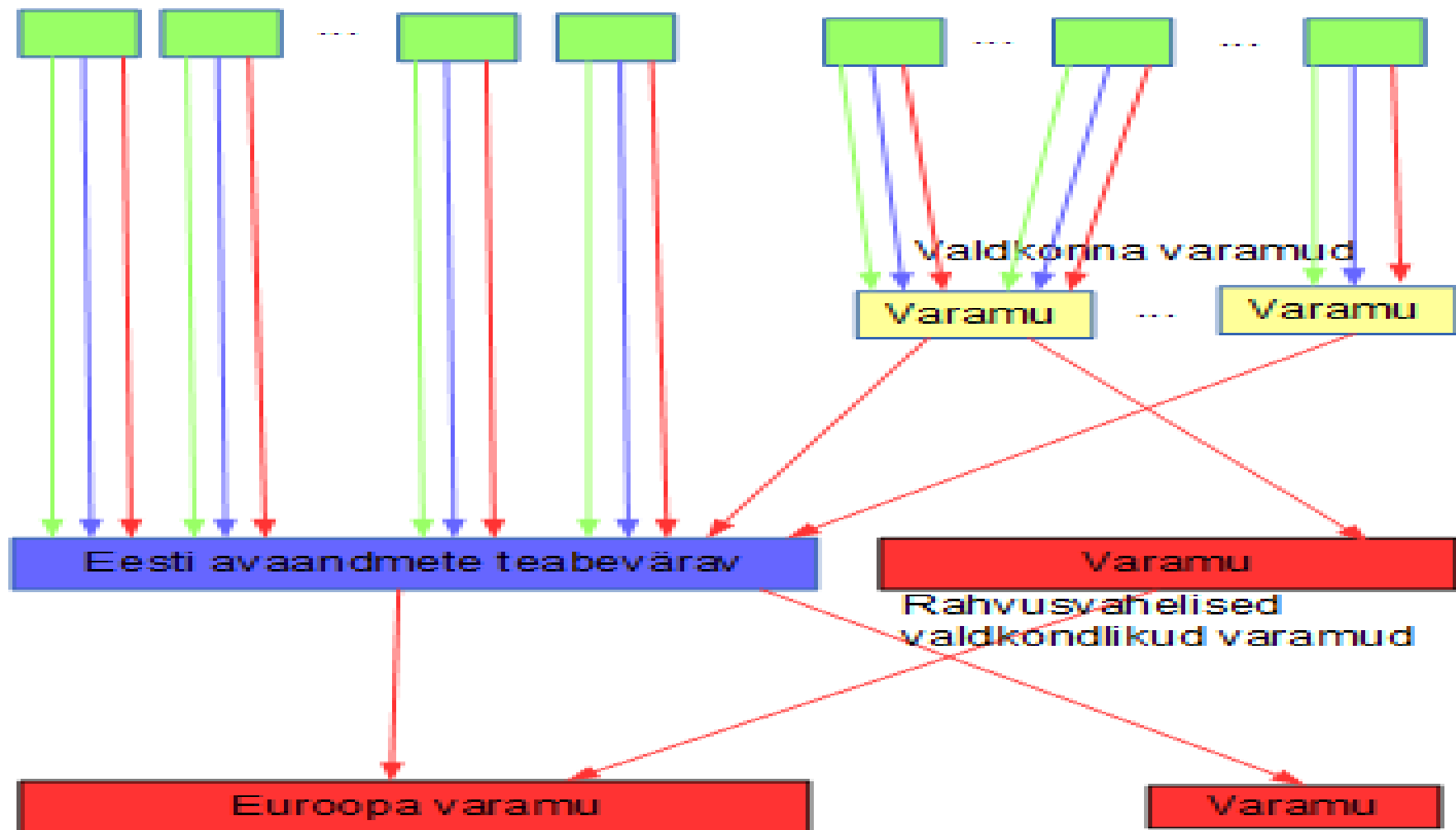
- majanduse elavdamine
- läbipaistvuse suurendamine
- teabenõuete arvu vähendamine ja sellega avaliku sektori koormuse vähendamine
- avatud teenuste loomise ja haldamise loovutamine era- ja vabasektorile
- õhutada üleminekut tuleviku tehnoloogiatele nagu linkandmete tehnoloogiad, "asjade Internet" ja "big data"

Avaandmete all mõistame kõigile avalikult vabalt kasutamiseks antud, veebist kättesaadavaid, masinloetavas formaadis andmeid ilma kasutamise-, patente- ja levitamispõranguteta. Üldjuhul, kui seaduses ei ole andmete hankimise eest ette nähtud tasu, saab avaandmeid kätte tasuta ja ilma ligipääsupõranguteta.

Vaata täpsemalt

Taristu

Avaliku sektori andmehoidlad

- Võimalus laadida avaandmeid varamusse
- Võimalus laadida avaandmete metaandmeid
- Kohustus registreerida või tagada registreerimisandmete korje

Varamu seis

- MKM hanke varamu viimiseks toodanguseisu võitis TripleDev. Leping septembrist
- Kasutamiseks saab avada pigem jaanuaris
- Teabevaldajad vastutavad oma andmete eest
- Igal asutusel administraator, kes võib lisada/muuta oma inimesi
- Üleslaadimisel autentimine (ID kaart või mID) ja autoriseerimine
- Eelkõige metaandmed, kuid võib ka andmeid üles laadida

Varamu I etapp

1. Testkeskkond
2. Katsestaatusest operatiivstaatusse
3. Registreerimisandmed DCAT standardis
4. Luuakse varamu kujundus
5. Keskkond oma andmete laadimiseks
6. Juhend teabevaldajatele
7. Tugiteenus teabevaldajatele

Portaali põhifunktsionaalsus

- Publish - andmete registreerimine
- Harvesting - andmekorje
- Search and Discovery - võtmesõna otsing, fasettotsing
- Metadata
- Geospatial - asukohaandmeid on võimalik otsida ja kuvada kaardil;
- Community - kasutajatevahelist koostööd;
- Visualise - visualiseerimine tabelkujul ja graafiliselt;
- Store - andmed ise
- History - metaandmete muudatused säilitatakse

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Aitäh!

Uuno Vallner

Uuno.Vallner@riso.ee